

تهدید زنگ جارویی برای زرشک‌کاران خراسان جنوبی



براساس آخرین آمار موجود بیماری "زنگ جارویی زرشک" هزار و ۳۵۰ هکتار از باغ‌های زرشک خراسان جنوبی را آلوده کرده و با توجه به روند گسترش این بیماری، تهدید جدی برای محصولی است که رتبه اول کشور را دارد.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگروفودنیوز)، به نقل از ایرنا، خراسان جنوبی ۱۶ هزار و ۵۴۰ هکتار باغ زرشک دارد که سالانه حدود ۸۵ هزار تن زرشک تر و ۲۲ هزار تن زرشک خشک در این استان تولید می‌شود و ۹۸ درصد تولید زرشک ایران متعلق به خراسان جنوبی است.

برداشت زرشک از اواسط شهریور آغاز می‌شود که تا پاییز ادامه دارد و ۵۰ هزار خانوار به صورت مستقیم و غیرمستقیم از تولید زرشک امرار معاش می‌کنند اما چند سالی است که این محصول راهبردی خراسان جنوبی در دام بیماری به نام "زنگ جارویی زرشک" افتاده است.

هر سال بر میزان قدرت پیشروی زنگ زرشک افزوده می‌شود و این موضوع کشاورزان را نگران کرده به گونه‌ای که سطح درگیری بیماری از هزار و ۱۸۷ هکتار در سال گذشته به هزار و ۳۵۰ هکتار در سال جاری افزایش یافته است.

زنگ زرشک اولین بار سال ۱۳۸۸ در برخی روستاهای شهرستان‌های زیرکوه، درمیان و بیرجند به طور همزمان و رسمی گزارش شد که از همان سال‌های اولیه مانند خوره‌ای به جان درختان یا قوت سرخ افتاده به طوری که اکنون باغ‌های زرشک پنج شهرستان استان شامل درمیان، بیرجند، سربیشه، قاینات و زیرکوه را درگیر کرده است.

۲ دهه خشکسالی متوالی و ضعف بنیه درختان از دلایل اصلی شیوع این بیماری در بین درختان زرشک عنوان شده، علاوه بر خشکسالی افزایش ناگهانی رطوبت در بین درختان بر اثر بارندگی‌های کوتاه مدت بر قدرت پیشروی بیماری افزوده و کشاورزان را نگران کرده است.

بنابر نظر کارشناسان جهاد کشاورزی، مبارزه تلفیقی و همگانی تنها راهکار موثر در مبارزه با زنگ جارویی زرشک است که در برخی نقاط استان، کشاورزان با عملیاتی کردن راهکارهای کارشناسان توانسته‌اند این بیماری را کنترل و حتی مهار کنند.

به گفته مسئولان جهاد کشاورزی به دلیل خصوصی بودن این آفت، باید کشاورزان تلاش خود را برای کنترل و نابودی کامل بیماری ادامه دهند چرا که با غفلت و مبارزه نکردن، زنگ زرشک حرکت نابود کننده خود را ادامه می‌دهد.

البته به همت مجموعه جهاد کشاورزی در مرحله نخست مبارزه یعنی اسفند سال گذشته، ۷۰۰ میلیون تومان سم خریداری و بین کشاورزان توزیع شد همچنین سم رایگان برای مبارزه در مرحله دوم یعنی اردیبهشت ماه در اختیار کشاورزان قرار می‌گیرد.

موضوعی که به نشست اخیر ستاد مدیریت بحران استان نیز کشیده شد و معاون عمرانی استاندار خراسان جنوبی از اختصاص مبلغ یک میلیارد تومان برای مقابله با زنگ زرشک خبر داد.

علیرضا عباسزاده گفت: همچنین با ارسال گزارشی به سازمان مدیریت بحران کشور، باید درخواست اعتبار کنیم.

استفاده از روش‌های تلفیقی و همگانی، استفاده منظم از سموم شیمیایی، قطع درختان آلوده، رفع حصار باغ‌ها در مناطق کوهستانی، تنظیم دوره آبیاری و رعایت بهداشت باغ از راهکارهای کارشناسان برای کنترل بیماری زنگ جارویی زرشک است.

نابودی محصول بر اثر خشکسالی و زنگ زرشک

یکی از زرشکاران منطقه قهستان شهرستان درمیان گفت: در چند سال گذشته زنگ زرشک خسارتهای سنگینی به کشاورزان منطقه وارد کرده و هر سال این آفت باغهای بیشتری را درگیر میکند که کشاورزان را نگران کرده است.

رضا غفاری افزود: زنگ زرشک در بعضی سالها خیلی کم وجود دارد اما امسال حالت طغیانی به خود گرفته و حجم وسیعی از درختان را درگیر کرده است.

وی گفت: تاکنون جهاد کشاورزی شهرستان و حتی مجموعه بسیج و بنیاد علوی برای مبارزه با زنگ زرشک خدمات خوبی از جمله سم و هرس رایگان را در منطقه انجام دادهاند اما در برخی مناطق زنگ زرشک با سم پاشی هم از بین نمیرود و همچنان روند افزایشی دارد.

این زرشکار اظهار داشت: هر سال کشاورزان منطقه، درختان زرشک خود را بیمه میکنند اما صندوق بیمه جهاد کشاورزی با وجود شیوع آفات و بیماریها پاسخگو نیست البته یکی از علل شیوع این بیماری به همراهی نکردن کشاورزان هم بر میگردد، برخی کشاورزان برای کنترل بیماری کاری انجام نمیدهند و خشک و تر در کنار هم میسوزد.

وی گفت: اگر همه باغداران با هم همراه شوند و مقابله جدی داشته باشند، این بیماری قابل کنترل است چرا که در مناطقی از شهرستان که مقابله همگانی وجود داشته، زنگ زرشک کنترل شده یا سطح گسترش آن کم شده است.

هزار و ۳۵۰ هکتار آلوده به زنگ جارویی زرشک

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی هم گفت: این استان با ۱۶ هزار و ۵۰۴ هکتار باغ زرشک بیش از ۹۵ درصد زرشک تولیدی کشور را به خود اختصاص داده است.

وحید ضیائیان احمدی افزود: بیماری زنگ جارویی زرشک از سال ۱۳۸۸ در روستاهای خوان و نوقند شهرستان درمیان، شهر زهان و روستای روشناوند بیرجند به طور همزمان توسط اعضای شبکه مراقبت و پیش آگاهی از باغات استان گزارش شد و در حال حاضر هزار و ۳۵۰ هکتار از باغهای شهرستانهای درمیان، زیرکوه، بیرجند، سربیشه و قاینات آلوده به بیماری است.

وی گفت: این بیماری در سال جاری به دلیل بارندگی و رطوبت هوا در پایان فصل زمستان روند پیشرونده به خود گرفته به گونه‌ای که سطح آلودگی از هزار و ۱۸۰ هکتار در سال گذشته به هزار و ۳۵۰ هکتار در سال جاری افزایش یافته است.

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی تصریح کرد: اگرچه گزارش رسمی زنگ زرشک در سال ۱۳۸۸ ارائه شد اما این بیماری از سال‌های قبل‌تر در استان وجود داشته و متأسفانه در چند سال اخیر به دلایل ثانویه گسترش یافته است.



خسارت ۲۰ تا ۵۰ درصدی

وی با اشاره به اینکه این بیماری سالانه بین ۲۰ تا ۵۰ درصد به دسترنج کشاورزان خسارت وارد می‌کند گفت: از بیماری زرشک به عنوان یک بیماری قاره نورد یاد می‌شود چرا که به راحتی به وسیله باد، انسان و علفهای هرز منتقل می‌شود.

ضیائیان احمدی افزود: از جمله این شرایط می‌توان به پراکنش نامناسب بارندگی‌ها، تغییرات درجه حرارت، اختلاف دمای معنی‌دار شب و روز، خشکسالی‌های پی در پی، رعایت نکردن دوره آبیاری، ضعف درختان

ناشی از فقر خاک‌های باغات از لحاظ مواد غذایی، نبود توجه و مبارزه شیمیایی با بیماری توسط تعدادی از کشاورزان اشاره کرد.

وی اظهار داشت: علائم ظاهری بیماری شامل ظهور لکه‌های زرد یا نارنجی رنگ روی سطح برگ، ساقه‌های جوان و میوه‌ها در ابتدای شروع بیماری است که با پیشرفت بیماری علائم جارویی شدن در درختان ظاهر می‌شود.

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی گفت: در راستای مقابله با بیماری عملیات مبارزه شیمیایی و مکانیکی با آفت در هزار و ۳۵۰ هکتار از باغ‌های استان انجام شده است.

وی اضافه کرد: زنگ جارویی زرشک براساس قوانین سازمان حفظ نباتات جزو بیماری‌های خصوصی بوده و رسالت این سازمان، هدایت و ارائه توصیه‌های فنی به کشاورزان است ولی با توجه به اقتصاد ضعیف خانوار و راهبردی بودن زرشک برای خراسان جنوبی، همراهی لازم را با کشاورزان در راستای مبارزه موثر داریم.

ضیائیان احمدی گفت: تشکیل ستاد کنترل بیماری زنگ زرشک، شناسایی مناطق آلوده، تهیه نقشه پراکنش بیماری، پهنه‌بندی و پایش مستمر باغ‌های زرشک در تمامی نقاط استان انجام شده و طرح تحقیقاتی تاثیر سموم مختلف بر کنترل پاتوژن با همکاری مرکز تحقیقات استان اجرا شده است.

وی خرید ۱۱ دستگاه دیتالاگر برای پیش‌آگاهی و ردیابی آفات و بیماری‌های مهم استان از جمله زنگ زرشک، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و ترویجی، توزیع سموم رایگان و تجهیز ناوگان سمپاشی، تهیه و تدوین طرح اعتباری کنترل زنگ جارویی زرشک برای جذب اعتبار استانی و ملی، هرس درختان زرشک برای کاهش آلودگی و کنترل بیماری در مناطق آلوده، جلوگیری از انتقال پاجوش از مناطق آلوده به سایر مناطق را از مهمترین اقدامات مقابله‌ای با این بیماری ذکر کرد.

بیماری زنگ زرشک قابل کنترل است

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی با بیان اینکه گسترش این آفت هر سال خسارت زیادی به باغداران استان وارد می‌کند افزود: کشاورزان به راحتی با کمترین هزینه می‌توانند با زنگ زرشک مقابله کنند و کشاورزانی داریم که مقابله جدی با این بیماری را در دستور کار خود قرار داده‌اند و این آفت در سطح باغ‌های آنان

کنترل شده است.

وی با تاکید بر اینکه با مبارزه تلفیقی و همگانی به راحتی می‌توان آفت را از بین برد، گفت: در برخی روستاها همه کشاورزان برای مبارزه اقدام نمی‌کنند و از طرفی بیشتر باغ‌های آلوده نیز اراضی کشاورزی رها شده است.

ضیائیان احمدی هرس درختان آلوده و سم‌پاشی درختان را ۲ روش مهم در مبارزه با زنگ جارویی زرشک ذکر کرد و افزود: کشاورزان باید هر سال شاخه‌های آلوده را هرس کنند، سم‌پاشی و آبیاری درختان نیز به صورت منظم انجام شود.

وی تنظیم دوره آبیاری درختان، رفع حصار باغ‌ها، جمع‌آوری علف‌های هرز را از دیگر راهکارهای مبارزه با این بیماری بیان کرد و گفت: نیاز است برای مبارزه و نابودی زنگ زرشک یک ردیف اعتباری ملی در نظر گرفته شود تا هر سال دغدغه تامین هزینه‌های تهیه سموم را نداشته باشیم.

مدیر حفظ نباتات سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی تصریح کرد: از آنجایی که این بیماری در فصل‌هایی از سال روی سایر گیاهان از جمله غلات و علف‌های هرز ساکن می‌شود، کشاورزان بهداشت باغ را جدی بگیرند و به صورت مرتب علف‌های هرز را جمع‌آوری کنند.

به گفته وی روند آلودگی زنگ جارویی زرشک در برخی باغ‌های استان خراسان جنوبی کنترل شده است و در صورت همکاری همه کشاورزان می‌توان به راحتی این بیماری را در سطح منطقه مهار کرد.

سرویس خبری: کشاورزی

منبع: ایرنا